

Portugália

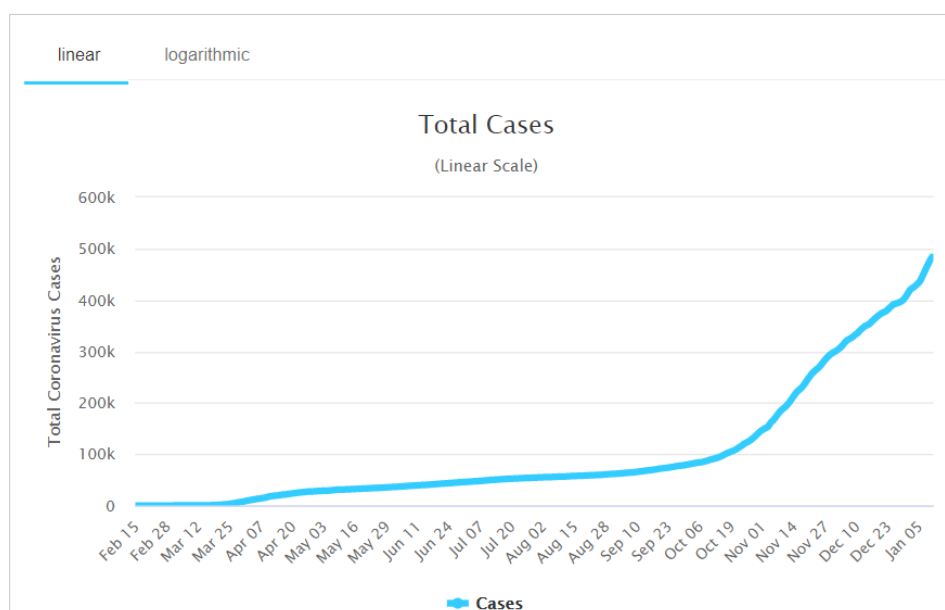
Utolsó frissítés dátuma: 2021.01.10.

Fertőzöttség állapota

Fertőzések száma:

- Összesen: 483 689
- Halálozások: 7 803
- Gyógyultak: 369 108

Total Coronavirus Cases in Portugal

Járványhelyzet állapota: tömeges megbetegedés, második hullám

Korlátozások és azok (tervezett) feloldási üteme

A portugál kormány az első hullám idején, április 30-án döntött a fokozatos „újrainyításról” és jelentette be az exit-stratégia első fázisainak elemeit, azzal, hogy a nyitási folyamat kéthetente, az aktuális járványügyi helyzettel összevetésben felülvizsgálják. Az akkor előírt, jelenleg is érvényben lévő szabályok: kötelező maszkhasználat a tömegközlekedési eszközökön és a közösségi érintkezésre alkalmas terekben (üzletek, hivatalok, iskolák, stb.); a zárt létesítményekben 20 m²/fő a megengedett maximális létszám; 2 m-es távolság tartása; belső terek rendszeres fertőtlenítése. Legtöbb üzlet belépéskor kötelezően előírja a kézfertőtlenítő használatát.

A portugál parlament a második hullámra reagálva november 6-án megszavazta a rendkívüli állapot bevezetését, mely jelenleg is érvényben van. Elrendelték az ország 121 járását (és a lakosság mintegy 70%-át) érintő kijárási tilalmat a Covid-19 járvány exponenciális növekedésének megállítására irányuló újabb erőfeszítésként. Munkanapokon a kijárási tilalom este 11 és reggel 5 óra között van érvényben, hétvégén 13:00 és reggel 5 óra között. A kijárási

tilalommal érintett járásokban a megjelölt időszakban az éttermeknek is zárva kell tartaniuk, kizárólag elvitelre tarthatnak nyitva.

Egyéb lényegesebb korlátozások:

- valamennyi kereskedelmi egység kötelező zárása 22 órától, éttermek kötelező zárása 22:30-tól (asztaltársaság max. 6 fő);
- a kizárólag ételkiszállítást végző éttermek éjszaka 1 óráig bezárnak;
- tilos 5 főnél nagyobb csoportosulással járó ünnepeket vagy egyéb rendezvényeket tartani;
- tilos a vásárok és piacok megtartása;
- kötelező a munkahelyi maszkviselés;
- a távmunka kötelező jellegű minden olyan esetben, ahol felválthatja a jelenléti munkavégzést; ahol nem, ott kötelező a váltott műszakos munkaszervezés.

2021. január 15-étől további szigorítások bejelentését vetítették előre.

Az Európai Unió és a schengeni térség országaiból szabadon be lehet utazni Portugáliába, sem karantén- sem tesztkötelezettsége nincs az utasoknak (kivéve az Egyesült Királyságból). Az Európai Unión kívül az alábbi országokkal megengedett a rendszeres légi összeköttetés: Ausztrália, Kína, Dél-Korea, Japán, Új-Zéland, Ruanda, Thaiföld, Uruguay és Szingapúr. Minden más országgal csak az alapvető fontosságú utazások megengedettek.

A kontinentális Portugáliától eltérően az Azori-szigeteken és Madeirán, a leszálláskor 72 óránál nem régebbi negatív teszteredménnyel kell rendelkezni, vagy a tesztet a repülőtéren végzik el.

Áruforgalmi, kereskedelmi korlátozások

Portugáliában nem vezetnek be áruforgalmi vagy kereskedelmi korlátozást a járvány kapcsán.

Logisztika és szállítmányozás állapota

Az országban a logisztikai, illetve szállítmányozási rendszerek működésében nem volt tapasztalható szignifikáns változás. A közúti, vasúti, légi és tengeri szállítmányozás zavartalanul működik – szigorú higiéniai szabályok betartása mellett. Ugyanígy az árulogisztikai központok működése is jellemzően zavartalan.

Gazdasági kilátások

Portugáliában a koronavírus okozta, fokozódó krízishelyzet egyre nagyobb negatív gazdasági hatással bír. Az IMF elemzői a portugál államadósság drasztikus, 17,4%-os növekedésével, továbbá a gazdaság 8%-os visszaesésével számolnak 2020-re, ami gyakorlatilag az elmúlt évszázad legnagyobb recesszióját jelentené az ország számára. A Nemzeti Statisztikai Hivatal (INE) és a Portugál Nemzeti Bank (BdP) adatai szerint, a járványnak köszönhetően ezidáig a portugál a cégek több mint 20%-a fejezte be gazdasági tevékenységét, és további 25%-uk kényszerült átlagosan 50%-os alkalmazotti létszámleépítésre. Az ország GDP-jének 11,3%-át adó turisztikai szektor szenvedte el ezidáig a legnagyobb veszteségeket. A portugál kormány június 6-án elfogadta Gazdasági és Szociális Stabilizációs Programját. A program fókuszterületei: a munkaerőmegtartás, a megváltozott környezethez adaptált új munkahelyek teremtése, a KKV szektor megújítása, a digitalizáció, a vállalati szektor forráshiányának, illetve

likviditási problémáinak rugalmas áthidalása, a járványügyi védekezést támogató kutatás-fejlesztés ösztönzése, továbbá a vállalkozói gazdasági környezet stabilitásának megerősítése. A Nemzeti Statisztikai Hivatal (INE) kimutatása szerint Portugália GDP-je 2020 harmadik negyedében 5,7%-ot esett éves bázison számítva, amely szignifikánsan kedvezőbb a második negyedévre vonatkozó 16,4%-os visszaeséshez képest. A mérséklődő visszaesés hátterében a nemzeti fogyasztás erősödése, illetve az exportforgalom növekedése áll – a második negyedéves adatokhoz viszonyítva. Az utóbbi 26 év során Portugália exportforgalma három ízben mutatott drasztikus visszaesést, köztük a globális recesszió okán 2009-ben közel 23%-osat, illetve az idei év során, amikor is 13%-os visszaesésre számítanak. A Nemzeti Statisztikai Hivatal (INE) adatai alapján a 2020-as év január és szeptember közötti időszakában az élelmiszeri termékek exportja volt az egyetlen olyan terület, amely növekedést ért el a 2019-es mutatókhoz képest. A nemzeti árucikkek exportja a fent említett időszakban 38,9 millió euró volt, mely az egy évvel ezelőttihez képest 5,6 millió euróval kevesebb, ami 12,7%-os visszaesésnek felel meg.

Autóipar

Az ország exportjának több, mint 11%-át adó autóipar teljesítményét is megtörte a járványügyi válság. A Volkswagen csoport európai gyárbezárási döntése értelmében a portugál Autoeuropa VW gyár leállította működését, illetve Portugália második legnagyobb autóipari gyára, a Peugeot, Citroen és Opel személygépkocsikat gyártó PSA Portugal vállalat 2020. március 18-án szintén felfüggesztette gyártását. Május elejétől mindkét gyárban újraindították ugyan a termelést, de egyelőre csökkentett műszakban, illetve rotációs munkacsoportokban. Portugál Statisztikai Hivatal (INE) adatai szerint a 2020. januártól-júliusig tartó időszakban az autóipari gyártás 34,7%-al esett vissza, ami számszerűleg 138.009 gépjárművet jelent az előző év ugyanezen időszakához képest. A visszaesés jelentősen hat az ország exportforgalmára is, hiszen a gyártott gépkocsik 97,9%-a külföldi értékesítésre készül. A gyárak újranyitására fokozatos ütemekben került sor, mely során több, mint 100 új higiéniai szabályt vezettek be a biztonságos munkavégzés érdekében.

Turizmus

Az Európai Bizottság jelentése szerint a portugál gazdaság neuralgikus pontja a jelenlegi járványügyi válságban a turizmus, mint kulcságazat forgalmának radikális visszaesése. 2020-ban a portugál turisztikai ágazat 50%-os nyereségvisszaesésével számolnak a tavalyelőtti évhez képest. A vilá járványnak leginkább kitett ágazatában 2019-ben Portugália 130 ezer vállalkozása tevékenykedett, amelyek 26 millió turistát fogadtak (ezek 70%-a külföldről érkezett). A portugál kormány hitelkeretet biztosít a turisztikai mikro-vállalkozások segítése céljával. A kormány egy 2300 milliós üzleti intézkedés-csomagot javasolt, melyből új intézkedésnek tekinthető a mikro-turizmus támogatására szolgáló mintegy 60 milliós eurós hitelkeret azon vállalkozások részére, amik legfeljebb 10 embert foglalkoztatnak, és maximum 2 millió eurós forgalmuk van. A Vendéglátói és Szállodai Szövetség (Associação da Hotelaria, Restauração e Similares de Portugal -AHRESP) által közzétett adatok alapján az éttermek és a hotelek az idei év harmadik negyedéve során, mely magában foglalja az ágazatban csúc szezonnak számító júliust és augusztust is, 49 ezer munkavállalóval kevesebbet

foglalkoztattak. Továbbá, a Szövetség becslése szerint a vendéglátóipari vállalatok 41%-a és az idegenforgalmi szálláshelyek 19%-a csődbe mehet.

Légiközlekedés

Szintén a kritikusan érintett cégek sorába tartozik a TAP portugál légitársaság is, amely járatbezárásokra és létszámleépítésre kényszerült: a hozzávetőlegesen tízezer embert foglalkoztató cég munkaereje 90%-ának függesztette fel munkavégzését, megmaradt 10% állományának pedig 20%-al csökkentette munkaidejét. A portugál állam 1,2 Mrd eurós állami mentőcsomagot határolt el költségvetésében a légitársaság megmentésére, melynek fejében 50%-ról 72,5%-ra növelte tulajdonrészét a nemzeti légitársaságban, és 2021 folyamán további tulajdonrészeseledés-emelést tervez. A TAP mellett nehéz helyzetben van a SATA azori-szigeteki regionális légitársaság, továbbá az ország 9 repülőtérét kezelő ANA (Aeroportos de Portugal) légikikötőoperátor is. Mindazonáltal, a tervezett új, a lisszaboni Humberto Delgado repülőtér jövőbeni tehermentesítésére szánt Montijo légikikötő beruházási projektjét ezidáig nem tervezik felfüggeszteni.

Gazdasági válságkezelő intézkedések

Portugália gazdaságvédelmi stratégiájának alappillére a hitelkonstrukciók, és egyéb likviditást segítő eszközök felállított rendszere, melynek főbb elemei:

- az EB által jóváhagyott 13 milliárd eurós hitelkeret, elsősorban a KKV szektor támogatásának céljával közvetlen pénzügyi segítség és bankgarancianyújtás formájában;
- a krízishelyzetnek leginkább kitett vállalatok támogatási hitelkerete (400 millió euró);
- hitelkeret a szociális gazdasági szektor támogatására (165 millió euró);
- a turisztikai mikrovállalkozások hitelkerete (60 millió euró);
- hitelkeret a halászati ágazat szereplői számára (20 millió euró);
- megemelt exporthitelbiztosítási keret az építőipar alágazatai számára (250 millió euró);
- ipari célú ingatlanok bérleti szerződése felmondásának tilalma;
- banki hitelek és kamataik visszafizetési moratóriumának meghosszabbítása 2021. szeptember 30-ig;
- alapvető közműszolgáltatások (víz, villany, gáz) fizetési hátralék miatti kikapcsolásának tilalma;
- mikrovállalkozások tevékenységének újraindítása (100 millió euró);
- borászati szektor támogatása (10 millió euró).

Október folyamán körvonalazódtak Portugália Helyreállítási és Rugalmassági Tervének (Plano de Recuperação e Resiliência - PRR) prioritásai, illetve alapvető forrás- és költségösszetétele. A PRR forrásoldala magába foglalja a Portugal 2020 négyéves tartamú alapot, az EU Helyreállítási Alap és az MFF Portugáliára vonatkoztatott összegeit.

Exportpiaci lehetőségek magyar cégek számára

IT/ICT megoldások

Mind a földrajzi távolság, mind pedig a jelenleg kialakult járványügyi helyzet okán az egyik kézenfekvő potenciális üzleti lehetőséget az informatikai ágazat termékeinek piaca adja. Portugália fejlett IT infrastruktúrája, illetve az innovatív informatikai megoldások iránti nyitottsága megfelelő „ökoszisztémát” biztosít a magyar termékek becsatornázása szempontjából is. Lisszabonban tartják továbbá a Web Summit rendezvénysorozatot, ami a maga 80.000 látogatójával Európa legnagyobb infokommunikációs konferenciája, és egyúttal kiváló lehetőség a piacon bemutatkozni vágó fejlesztő cégek számára. A 2020. évben a járvány miatt a rendezvényt virtuális platformon valósítják meg.

Autóipari beszállítás

Portugália egyik húzóágazataként definiált autóipari szektor az ország exportjának 11%-át adja, -illetve 29.000 belföldi cégnek biztosít bevételt. Három fő autógyárak a PSA Peugeot Citroen, a VW AutoEuropa és a főleg haszongépjárműveket gyártó Mitsubishi Fuso. A gyárak, illetve a rájuk épülő tier-1-es és tier-2-es beszállítók számára több magyarországi gyár is értékesít termékeket. Az ágazat a portugál GDP 4%-át adja.

Gourmet élelmiszerek

Mind a magas hozzáadott érték, mind pedig a viszonylag jelentős ársűrűség miatt érdemes a Niche szegmenst kiszolgáló gourmet élelmiszerekkel (libamájpástétom, szarvas bresaola, szarvasgomba készítmények, stb.) megcélozni a portugál felsőkategóriás élelmiszer-disztribútorokat, szállodákat és éttermeket. Eddigi tapasztalataink szerint ugyanezen csatornákon esélyesen értékesíthető a tokaji borok széles skálája. A turisztikai szektor jelenleg zajló újranityása megfelelő alkalmat teremthet ezen termékek bevezetésére.